

Whitepaper

Informatiegestuurd handhaven

Toekomstbestendige aanpak voor een veilige samenleving

Inhoud

Inleiding	3
Trends en ontwikkelingen in het handhavingslandschap	4
Terugtrekkende beweging van de politie	4
Toename van geweld tegen BOA's	4
Uitbreiding van het takenpakket op het gebied van veiligheid	5
De ogen en oren op straat	5
Het belang van informatiegestuurd en datagedreven werken voor BOA's	6
Efficiëntie en doelmatigheid	6
Verbeterde besluitvorming	7
Verhoogde transparantie en verantwoording	7
Innovatie en toekomstgerichtheid	7
Randvoorwaarden voor informatiegestuurd handhaven	8
Beschikbaarheid en kwaliteit van data	8
Technologie en infrastructuur	9
Vaardigheden en opleiding	9
Samenwerking en data-uitwisseling	9
Juridische en ethische kaders	10
Ondersteuning Van Dam Datapartners	11
Dashboards	11
Managementrapportages	12
Briefings	12
Verder met Van Dam Datapartners	13

Inleiding

De rol van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) in Nederland heeft de afgelopen jaren aanzienlijke veranderingen en ontwikkelingen doorgemaakt. Deze veranderingen zijn grotendeels het gevolg van een aantal belangrijke trends en factoren, waaronder de terugtrekkende beweging van de politie, de toename van geweld tegen BOA's, de uitbreiding van hun takenpakket op het gebied van veiligheid en hun rol als de 'ogen en oren' op straat.

Informatiegestuurd handhaven biedt een innovatieve aanpak die de effectiviteit van BOA's vergroot door het gebruik van data-analyse en gerichte strategieën. Dit whitepaper verkent, naast de veranderingen en ontwikkelingen rondom de functie van de BOA, de principes en voordelen van informatiegestuurde handhaving. En hoe deze aanpak kan bijdragen aan een veiligere samenleving. Deze aanpak stelt BOA's in staat om niet alleen reactief, maar ook proactief te werken, wat leidt tot een afname van overtredingen en een verbetering van de algehele leefbaarheid in onze gemeenschappen.

In een tijd waarin middelen beperkt zijn en de maatschappelijke druk om te presteren toeneemt, is informatiegestuurd handhaven niet alleen een strategische keuze, maar een noodzakelijke stap richting een toekomstbestendige handhaving. Dit whitepaper geeft je een aanzet om hiermee te beginnen.

Trends en ontwikkelingen in het handhavingslandschap

Terugtrekkende beweging van de politie

Eén van de meest significante ontwikkelingen is de terugtrekkende beweging van de politie. Door bezuinigingen en herstructureringen binnen de politie is er minder capaciteit beschikbaar voor basistaken zoals buurtpreventie, toezicht en handhaving van de openbare orde. Hierdoor is er een grotere druk ontstaan op BOA's om deze taken over te nemen.

BOA's hebben steeds meer verantwoordelijkheden (en in sommige gevallen bevoegdheden) gekregen die traditioneel tot het domein van de politie behoorden. Dit omvat taken zoals toezicht houden in wijken, optreden bij kleine ordeverstoring en het handhaven van lokale regelgeving. Deze verschuiving heeft geleid tot een grotere zichtbaarheid en aanwezigheid van BOA's in de gemeenschap, wat zowel voordelen als uitdagingen met zich meebrengt.

Toename van geweld tegen BOA's

Met de uitbreiding van hun takenpakket en verhoogde zichtbaarheid is er helaas ook een toename in geweld en agressie merkbaar richting BOA's. Deze trend heeft geleid tot zorgen over de veiligheid en het welzijn van BOA's tijdens hun werkzaamheden. De toename van geweld varieert van verbale agressie tot fysieke aanvallen, wat de noodzaak voor betere bescherming en ondersteuning van BOA's benadrukt.

Er zijn verschillende maatregelen genomen om de veiligheid van BOA's te vergroten. Zo zijn er trainingen in conflictbeheersing en zelfverdediging gegeven, worden bodycams ingezet, en worden in sommige gevallen verdedigingsmiddelen zoals pepperspray en handboeien verstrekt. Daarnaast is er meer aandacht voor mentale gezondheid en ondersteuning na confrontaties met geweld.

Uitbreiding van het takenpakket op het gebied van veiligheid

Naast het overnemen van een aantal taken die traditioneel door de politie werden uitgevoerd, hebben BOA's ook een bredere rol gekregen op het gebied van openbare veiligheid.

Hun takenpakket is uitgebreid om een breed scala aan handavings- en toezichtactiviteiten te omvatten, zoals:

1. **Toezicht openbare ruimtes:** BOA's houden toezicht op parken, winkelcentra, in het openbaar vervoer en in andere openbare ruimtes om de orde te handhaven en de veiligheid van burgers te waarborgen.
2. **Handhaving van lokale regels en verordeningen:** Dit omvat het controleren en handhaven van gemeentelijke verordeningen, zoals regels over afvalbeheer, parkeerbeleid en milieuregels.
3. **Handhaving van specifieke wetten:** BOA's kunnen ook bevoegd zijn om specifieke nationale wetten te handhaven, zoals de Wet op de Identificatieplicht en de Drank- en Horecawet.
4. **Ondersteuning bij evenementen:** Bij grootschalige evenementen zoals festivals, sportwedstrijden en lokale feesten, zijn BOA's vaak aanwezig om toezicht te houden en ondersteuning te bieden aan de politie.

De ogen en oren op straat

BOA's worden vaak omschreven als de 'ogen en oren' op straat. Door hun regelmatige aanwezigheid in de wijken en de directe interactie met burgers, zijn zij goed gepositioneerd om problemen en zorgen van de gemeenschap snel op te merken en door te geven aan de relevante autoriteiten. In deze rol houden ze zich bezig met:

1. **Observatie en rapportage:** BOA's signaleren verdachte activiteiten, potentieel gevaarlijke situaties en overtredingen, en rapporteren deze aan de politie of andere handavingsinstanties.
2. **Communicatie met de gemeenschap:** Door hun dagelijkse interacties met bewoners, winkeliers en andere lokale belanghebbenden, bouwen BOA's vertrouwen op en fungeren zij als een brug tussen de gemeenschap en de overheid.
3. **Preventieve aanwezigheid:** De zichtbaarheid van BOA's heeft een preventieve werking. Hun aanwezigheid kan potentiële overtreders afschrikken en bijdragen aan een gevoel van veiligheid onder de burgers.

Het belang van informatiegestuurd en datagedreven werken voor BOA's

In een tijd waarin data steeds belangrijker worden, is het cruciaal voor Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) om informatiegestuurd en datagedreven te werken. Dit betekent dat beslissingen en handelingen worden gebaseerd op betrouwbare gegevens en gedetailleerde analyses. Door data op een slimme manier te gebruiken, kunnen BOA's efficiënter en effectiever opereren, wat bijdraagt aan een veiliger en georganiseerder openbaar domein.

Efficiëntie en doelmatigheid

Het gebruik van data stelt BOA's in staat om hun middelen efficiënter in te zetten. Door het analyseren van gegevens over incidenten, overlast en criminaliteit – eventueel in samenwerking met de politie – kunnen patronen en trends worden geïdentificeerd. Hierdoor kunnen BOA's proactiever werken en hun aanwezigheid afstemmen op de plekken en tijden waar zij het meest nodig zijn. Dit voorkomt onnodige patrouilles en zorgt ervoor dat zij hun tijd optimaal benutten.

Praktijkvoorbeeld

In Amsterdam wordt gebruikgemaakt van predictive policing, waarbij historische gegevens worden geanalyseerd om te voorspellen waar en wanneer misdaden waarschijnlijk zullen plaatsvinden. Deze voorspellende analyses helpen de politie en BOA's om hun patrouilles

te plannen op basis van data in plaats van intuïtie. Hierdoor kunnen zij hun middelen efficiënter inzetten door aanwezig te zijn op de juiste plaatsen en tijdstippen, wat resulteert in een hogere effectiviteit en minder verspilling van middelen.

Verbeterde besluitvorming

Datagedreven werken ondersteunt betere besluitvorming door objectieve en feitelijke informatie te bieden. In plaats van beslissingen te nemen op basis van intuïtie of beperkte waarnemingen, kunnen BOA's vertrouwen op uitgebreide analyses. Het analyseren van camerabeelden, meldingen van burgers en sensorgegevens kunnen bijvoorbeeld helpen bij het identificeren van hotspots van criminaliteit of overlast, waardoor gerichte interventies mogelijk worden.

Praktijkvoorbeeld

In Rotterdam worden geavanceerde analysetools gebruikt om gegevens over incidenten, meldingen van burgers en omgevingsfactoren te integreren en te analyseren. Dit stelt BOA's in staat om beter geïnformeerde beslissingen te nemen. Als data-analyse bijvoorbeeld aangeeft dat een bepaald park een hotspot is voor nachtelijke overlast, kunnen BOA's besluiten om daar extra toezicht te houden. Hierdoor kunnen ze proactief werken en problemen aanpakken voordat ze escaleren.

Verhoogde transparantie en verantwoording

Het gebruik van data draagt bij aan een grotere transparantie en verantwoording van het werk van BOA's. Gegevens kunnen worden gebruikt om de effectiviteit van acties en interventies te evalueren. Dit maakt het mogelijk om resultaten te meten en te rapporteren aan zowel interne als externe belanghebbenden, zoals gemeentebesturen en het publiek. Transparantie in het gebruik van data vergroot het vertrouwen van de gemeenschap in de handhaving en het veiligheidsbeleid.

Praktijkvoorbeeld

In Den Haag dragen BOA's bodycams die video-opnames maken tijdens hun dienst. Deze opnames kunnen worden geanalyseerd en gebruikt als bewijs bij klachten of incidenten. Dit verhoogt de transparantie van hun werk en maakt het mogelijk om objectief te evalueren wat er precies is gebeurd. Hierdoor kunnen BOA's verantwoording afleggen voor hun acties, wat het vertrouwen van de gemeenschap vergroot.

Innovatie en toekomstgerichtheid

Informatiegestuurd en datagedreven werken stimuleert innovatie binnen de handhaving. Door nieuwe technologieën en analytische tools te omarmen kunnen BOA's hun werkwijzen voortdurend verbeteren. Denk aan het gebruik van voorspellende analyses om toekomstige incidenten te voorkomen, of het inzetten van geavanceerde software voor het beheer van grote hoeveelheden gegevens. Dit zorgt ervoor dat BOA's niet alleen reageren op problemen, maar ook anticiperen op toekomstige uitdagingen.

Informatiegestuurd handhaven biedt door de inzet van data-analyse en technologie aanzienlijke voordelen. Door efficiëntere inzet van middelen, verbeterde besluitvorming, verhoogde transparantie, snellere reactietijden, gerichte interventies, preventieve aanpak, betere samenwerking en kosteneffectiviteit kunnen BOA's en andere handhavingsorganisaties hun werk effectiever en doelgerichter uitvoeren. Deze voordelen dragen bij aan een veiliger en beter georganiseerd openbaar domein, wat de algehele kwaliteit van leven in de gemeenschap verbetert. Door het informatiegestuurd handhaven, kunnen BOA's niet alleen hun effectiviteit verhogen, maar ook hun zichtbaarheid en het vertrouwen van de gemeenschap verbeteren. Wat als neveneffect kan hebben dat het imago van de BOA's verbetert.

Randvoorwaarden voor informatiegestuurd handhaven

Om effectief informatiegestuurd te kunnen handhaven, moeten Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) en andere handhavingsorganisaties aan verschillende randvoorwaarden voldoen. Deze randvoorwaarden betreffen onder andere de beschikbaarheid en kwaliteit van data, de benodigde technologieën, de vaardigheden van het personeel, samenwerking tussen verschillende partijen, en de juridische en ethische kaders waarbinnen wordt gewerkt.

Beschikbaarheid en kwaliteit van data

- **Toegang tot relevante data:** BOA's moeten toegang hebben tot diverse databronnen, waaronder meldingen van inwoners, sensorgegevens, politierapporten en gegevens van andere handhavingsinstanties. Deze data moeten up-to-date en relevant zijn om bruikbare inzichten te bieden.
- **Data-integriteit en nauwkeurigheid:** De kwaliteit van de data is cruciaal. Data moeten nauwkeurig, volledig en betrouwbaar zijn. Dit vereist een goede data governance en regelmatige controle op de juistheid van de gegevens. Het meest efficiënt is als de eigen data op één centrale plek staan.
- **Standaardisatie van data:** Er moeten standaarden zijn voor het verzamelen en registreren van data om consistentie te waarborgen. Dit maakt het eenvoudiger om data uit verschillende bronnen te integreren en te analyseren.

Technologie en infrastructuur

- **Geavanceerde analysetools:** De inzet van geavanceerde software en analysetools is essentieel voor het verwerken en analyseren van grote hoeveelheden data. Dit omvat tools voor data mining, voorspellende analyses, en real time monitoring.
- **IT-infrastructuur:** Een robuuste en veilige IT-infrastructuur is nodig om data op te slaan, te verwerken en te delen. Dit omvat zowel hardware (servers, netwerken) als software (databases, beveiligingssystemen).
- **Mobiele technologieën:** BOA's moeten uitgerust zijn met mobiele technologieën zoals tablets en smartphones, waarmee ze in het veld toegang hebben tot relevante informatie en data kunnen invoeren. Ook zijn veel BOA-teams tegenwoordig uitgerust met bodycams.

Vaardigheden en opleiding

- **Data-analysevaardigheden:** BOA's en ondersteunende medewerkers moeten getraind zijn in het gebruik van data-analysetools en -technieken. Dit omvat kennis van statistische methoden, softwaretools en interpretatie van data-analyses.
- **Informatietechnologievaardigheden:** Naast analytische vaardigheden is kennis van IT en specifieke software essentieel om effectief met de beschikbare technologieën te kunnen werken.
- **Continu onderwijs:** Doorlopende training en bijscholing zijn noodzakelijk om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen en technologieën op het gebied van data-analyse en informatiegestuurd werken.

Samenwerking en data-uitwisseling

- **Interne samenwerking:** Binnen de handhavingsorganisatie moeten afdelingen effectief samenwerken om data te delen en te benutten. Dit vereist duidelijke communicatiekanalen en een cultuur van samenwerking.
- **Externe samenwerking:** Samenwerking met andere instanties zoals de politie, gemeentes, en sociale diensten is essentieel. Dit omvat de uitwisseling van data en gezamenlijke analyses om een holistisch beeld van de veiligheids-situatie te krijgen.
- **Publiek-private samenwerking:** Samenwerkingen met private partijen, zoals beveiligingsbedrijven en technologieaanbieders, kunnen ook waardevolle data en inzichten opleveren.

Juridische en ethische kaders

- **Naleving van wet- en regelgeving:** Het verzamelen en gebruiken van data moet voldoen aan relevante wet- en regelgeving, zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit omvat het waarborgen van de privacy en bescherming van persoonsgegevens.
- **Ethische overwegingen:** Het gebruik van data moet ethisch verantwoord zijn. Dit betekent dat de data op een manier worden gebruikt die respectvol is naar de inwoners en hun rechten beschermt. Hierbij dient respect voor de privacy gewaarborgd te blijven, wat inhoudt dat de gegevens niet op een manier wordt gebruikt die als inbreuk op de persoonlijke levenssfeer wordt ervaren. Gelijke behandeling is van essentieel belang, data-analyse moet niet leiden tot discriminatie of ongelijke behandeling van bepaalde groepen. Het gebruik van data moet eerlijk en rechtvaardig zijn. Het is dan ook een grote meerwaarde om de dialoog met de gemeenschap aan te gaan over hoe data worden gebruikt en welke impact deze hebben. Dit kan helpen om zorgen te adresseren en vertrouwen op te bouwen.
- **Transparantie en verantwoording:** Handhavingsorganisaties moeten transparant zijn over hoe zij data verzamelen en gebruiken. Dit vergroot het vertrouwen van het publiek en maakt verantwoording mogelijk.

Ondersteuning Van Dam Datapartners

Vanuit Van Dam Datapartners kunnen we brede dienstverlening aanbieden om een handhavingsteam te ondersteunen bij informatiegestuurd werken. Ons aanbod varieert van geavanceerde dashboards en managementrapportages tot specifieke briefings voor operationeel gebruik of het inzetten van professionals.

Dashboards

Dashboards zijn interactieve visuele weergaven van belangrijke gegevens en statistieken die real time of periodiek worden bijgewerkt. Ze bieden een overzicht van de huidige status en trends in handhavingsactiviteiten en maken het mogelijk om snel inzicht te krijgen in cruciale informatie.

Voorbeelddashboards:

- **Incidentenmonitor:** Een dashboard dat real time gegevens weergeeft over incidenten, meldingen en oproepen. Dit helpt BOA's om snel te reageren op actuele gebeurtenissen en prioriteiten te stellen.

- **Criminaliteitsanalyse:** Een dashboard dat criminaliteitsdata visualiseert, zoals hotspots, type misdrijven, en tijdstippen van incidenten. Dit ondersteunt strategische planning en resource-allocatie.
- **Prestaties van BOA's:** Een dashboard dat de prestaties van individuele BOA's en teams volgt, inclusief aantallen uitgevoerde controles, uitgegeven boetes en opgeloste incidenten. Dit bevordert verantwoordingsplicht en efficiëntie.

Praktijkvoorbeeld

Een gemeente kan een dashboard gebruiken om dagelijks inzicht te krijgen in de verspreiding van overlastmeldingen per wijk. Dit helpt bij het plannen van gerichte patrouilles en het alloceren van middelen naar de gebieden die dat het meest nodig hebben.

Managementrapportages

Managementrapportages zijn gedetailleerde documenten die periodiek (bijvoorbeeld wekelijks, maandelijks of per kwartaal) worden samengesteld en die diepgaande analyses en interpretaties van verzamelde data bevatten. Ze bieden inzicht in trends, prestaties en knelpunten.

Voorbeeldrapportages:

- **Periodieke veiligheidsrapportages:** Rapportages die een overzicht geven van de veiligheidssituatie in de gemeente of regio, inclusief trends in criminaliteit en overlast, analyse van incidenten en effectiviteit van uitgevoerde acties.
- **Prestatie-evaluaties:** Rapportages die de prestaties van het handhavingsteam evalueren, inclusief statistieken over reactiesnelheid, efficiëntie van interventies en klanttevredenheid.
- **Risicoanalyses:** Rapportages die potentiële risico's en bedreigingen identificeren op basis van data-analyse, inclusief aanbevelingen voor preventieve maatregelen en beleidsaanpassingen.

Praktijkvoorbeeld

Een kwartaalrapportage kan inzicht geven in de daling van woninginbraken na de invoering van een nieuwe preventieve maatregel, waarbij gegevens worden vergeleken met dezelfde periode van het vorige jaar en aanbevelingen worden gedaan voor verdere verbeteringen.

Briefings

Briefings zijn korte, gerichte presentaties of documenten die bedoeld zijn om BOA's en andere handhavers op de hoogte te stellen van actuele informatie, trends en belangrijke aandachtspunten voor hun dagelijkse werkzaamheden.

Voorbeeldbriefings:

- **Dagelijkse operationele briefings:** Dagelijkse sessies waarin BOA's worden bijgepraat over de belangrijkste incidenten van de afgelopen 24 uur, hotspots voor de komende dag, en specifieke opdrachten of aandachtspunten. De dagelijkse operationele briefings zou ondersteund kunnen worden door een incidentenmonitor om gemakkelijk inzichtelijk te maken wat er zich heeft afgespeeld in de afgelopen 24 uur.
- **Wekelijkse strategische briefings:** Wekelijkse bijeenkomsten waar trends en patronen van de afgelopen week worden besproken, met aandacht voor strategische aanpassingen en focusgebieden voor de komende week. De criminaliteitsanalyse kan een ondersteunende werking hebben op het inzichtelijk maken van de trends en patronen.
- **Speciale situatiebriefings:** Ad hoc briefings voor specifieke situaties, zoals grote evenementen, geplande acties of onverwachte incidenten. Deze briefings bevatten gedetailleerde operationele plannen en risicobeoordelingen.

Praktijkvoorbeeld

Voor een groot evenement, zoals een stadsfestival, kunnen BOA's een speciale situatiebriefing ontvangen die een overzicht geeft van de verwachte bezoekersaantallen, mogelijke risico's, toegewezen gebieden voor patrouilles, en contactinformatie van coördinerende instanties.

Verder met Van Dam Datapartners

Van Dam Datapartners helpt maatschappelijk organisaties om de taal van data te leren spreken. Ook als het gaat over handhaving, veiligheid en de aanpak van ondermijning. Onze adviseurs en consultants treden op als sparringpartner tussen beleid, uitvoering en technologie. We verbinden de beleidsvraag aan praktische dataoplossingen en informatieproducten waardoor gebruikers niet meer handelen op basis van onderbuikgevoel maar met behulp van informatie en kennis.

Belangrijk uitgangspunt is dat de behoefte van de opdrachtgever centraal staat. Als datapartners treden wij op om de best passende oplossing te vinden voor jouw vraagstuk.

Naast het bieden van technische oplossingen bieden we ook oplossingen op veranderkundig gebied, bijvoorbeeld een analyse op data-geletterdheid van de organisatie, en helpen we organisaties om zelf de taal van data te spreken via onze Academy.

Verder praten over dit onderwerp?

Wij staan je graag te woord! Neem contact op met onze experts **Renee Baeten** of **Ron Postuma**

VAN DAM
DATAPARTNERS

